

**EVALUAREA TEMATICĂ A
PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI DEVA, JUDEȚUL HUNEDOARA
PRIVIND IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2016 - 2020**

Raport de evaluare

Iunie 2019

- I. **Introducere**
- II. **Constatări**
- III. **Bune practici**
- IV. **Recomandări**

I. INTRODUCERE

Adresa fizică: Piața Unirii, nr.4, Deva, județul Hunedoara, 330152.

Adresa virtuală: www.primariadeva.ro

Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:

- Lege nr. 215 din 23 aprilie 2001 - Legea administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 273/2006 a finanțelor publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului României nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul acesteia, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 92/2007 a serviciilor de transport public local, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului României nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către autoritățile administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Hotărârea Guvernului României nr. 385/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare Codul penal;
- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;

- Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanță de Urgență Guvernului a nr. 57/2019 privind Codul administrativ.

Misiune / atribuții/ competențe: Conform informațiilor din chestionarul de evaluare tematică, misiunea Primăriei Municipiului Deva o reprezintă administrația publică locală.

Aspecte generale privind organizarea și funcționarea Primăriei municipiului Deva și a structurilor subordonate incluse în procesul de evaluare:

Organigrama instituției poate fi consultată pe pagina de internet a instituției, la adresa:

www.primariadeva.ro/organizarea-institutiiei/organigrama¹

În cadrul Primăriei municipiului Deva își desfășoară activitatea un număr de 328 de persoane (cu funcții de execuție, de conducere și de demnitate publică), dintr-un număr total de 339 de funcții prevăzute în statul instituției, după cum urmează:

- De demnitate publică: **3 (19.06.2019)**
- De conducere: **36 (19.06.2019)**
- De execuție: **289 (19.06.2019)**

Populația municipiului Deva numără în prezent 69 387 locuitori.

Structuri subordonate

- Direcția Publică Locală de Evidență a Persoanelor și Stare Civilă Deva;
- Serviciul Public de Întreținere și Gospodărie Municipală Deva;
- Centrul Cultural „Drăgan Muntean” Deva;
- Creșa Deva;
- Direcția de Asistență Socială Deva.

Misiunea de evaluare a constat în analiza chestionarului privind modul de implementare a Strategiei Naționale anticorupție 2016-2020 transmis de instituția evaluată în data de 24.06.2019 și în desfășurarea vizitei la fața locului, în data de **26 iunie 2019** între orele 13.00 - 15.00.

Temele de evaluare ce au făcut obiectul discuției au fost:

- (1) **Conflictele de interese;**
- (2) **Accesul la informații de interes public;**
- (3) **Incompatibilități;**
- (4) **Declararea cadourilor;**
- (5) **Protecția avertizorului în interes public.**

În cadrul primei teme, privind conflictul de interese, a fost abordată și problema pantouflage-ului. În cadrul celei de-a doua teme, accesul la informații de interes public, au fost purtate discuții și cu privire la transparența procesului decizional și în context aplicarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

¹ Se recomandă completarea organigramei cu nr. total de posturi prevăzute în statul instituției, precum și o repartizare a acestora din punctul de vedere al tipului funcției.

De asemenea, în cadrul vizitei membrii echipei de evaluare împreună cu reprezentanții instituției prezente la discuții au identificat cazuri de bună practică în domeniul integrității ce pot fi replicate la nivelul altor autorități administrativ teritoriale și care sunt detaliate în capitolul III al prezentului raport de evaluare.

Componența echipei de evaluare:

- _____, șef serviciu, inspector de integritate, Agenția Națională de Integritate, reprezentant al platformei autorităților independente și instituțiilor anticorupție;
- _____, consilier, Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, reprezentant al platformei de cooperare a administrației publice locale;
- _____, consilier, Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, reprezentant al platformei de cooperare a administrației publice locale.

Din partea Secretariatului tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție:

_____, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Direcția de Prevenire a Criminalității, Ministerul Justiției.

Din partea Primăriei municipiului Deva au participat:

- _____ - viceprimar;
- _____ - responsabil Legea nr.52/2003;
- _____ - responsabil Legea nr.52/2003;
- _____ - responsabil Legea nr.176/2010;
- _____ - consilier de etică;
- _____ - responsabil Legea nr.544/2001;
- _____ - șef serviciu resurse umane;
- _____ - sef serviciu achiziții;
- _____ - consilier serviciul control- OSGG nr. 600/2018.

II. CONSTATĂRI

Până la efectuarea misiunii de evaluare tematică, Primăria municipiului Deva a transmis direcției de specialitate din cadrul MLPDA responsabilă cu monitorizarea implementării prevederilor SNA la nivel local următoarele documente:

- Declarația de aderare la valorile și principiile SNA;
- Raportul privind stadiul implementării SNA 2016-2020 în anul 2018;
- Inventarul măsurilor de transparență instituțională de prevenire a corupției, precum și a indicatorilor de evaluare aferent anului 2018;
- Chestionarul tematic de evaluare structurat pe teme de evaluare în anul 2019.

Astfel, se constată faptul că, Primăria municipiului Deva **NU** a transmis până în prezent Direcției Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice din cadrul MLPDA Anexele A și C privind identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției, precum și a măsurilor de

remediere și nici planul de integritate. Precizăm faptul că în cadrul discuțiilor avute la fața locului cu reprezentanții instituției, echipa de evaluare a mai analizat pe lângă documentele menționate mai sus atât planul de integritate al instituției (care nu a fost transmis responsabilului), cât și codul de etică și regulamentul intern al instituției, formulând observații/recomandări cu privire la forma și conținutul acestora. De asemenea, în cadrul discuției au fost clarificate aspecte specifice *Metodologiei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție pentru autoritățile administrației publice locale*, în acest sens, echipa de evaluare recomandând atât la fața locului, cât și prin prezentul raport contactarea responsabilului desemnat la nivelul DIBGPP pentru Regiunea de dezvoltare Vest în vederea întreprinderii demersurilor pentru elaborarea acestor documente, respectiv transmiterea planului de integritate.

Pe pagina de internet a instituției în prezent se regăsește o secțiune dedicată domeniului integritate unde sunt publicate documente aferente SNA 2016-2020 (declarația de aderare, planul de integritate, dispoziția privind desemnarea grupului de lucru și responsabililor SNA).

CONFLICTELE DE INTERESE

Din discuțiile avute la fața locului, respectiv *Inventarul măsurilor de transparență instituțională de prevenire a corupției, precum și a indicatorilor de evaluare aferent anului 2018* și chestionarul de evaluare, au rezultat următoarele:

Conform chestionarului, în cadrul Primăriei Deva nu au fost persoane în cazul cărora Agenția Națională de Integritate să fi emis rapoarte de evaluare prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, în cursul anului anterior, 2018. Drept consecință a acestui fapt, nu a fost cazul dispunerii de măsuri administrative.

Deși în chestionar a fost completat faptul că nu au existat situații în care instituția a sesizat și a solicitat un punct de vedere Agenției Naționale de Integritate cu privire la completarea necorespunzătoare a declarațiilor de avere și de interese, din discuția avută la fața locului și raportul de autoevaluare (Anexa nr. 3 la SNA) pentru anul 2018, a reieșit faptul că în anul anterior a existat un astfel de caz (2 în Anexa nr. 3). Subiectul sesizării a vizat anonimizarea venitului soției unui angajat.

Cu toate că în chestionarul transmis se specifică faptul că NU au fost implementate măsuri pentru prevenirea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, precum și în legătură cu încălcarea normelor privind declararea averilor și a intereselor și, totodată, pentru gestionarea eficientă a apariției unor astfel de incidente de integritate, la nivelul instituției există o procedură internă privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese (PS-06 *Procedura de sistem privind conflictul de interese*). Elaborată la nivelul anului 2018, procedura reprezintă o transpunere a legislației în vigoare. Din analiza documentului nu reiese care sunt compartimentele/ persoanele implicate, activitățile desfășurate de către aceștia sau circuitul/regimul documentelor de lucru care se întocmesc pentru gestionarea în mod corespunzător a situațiilor de conflict de interese. La momentul vizitei era în lucru o procedură pentru funcțiile sensibile. Din discuțiile la fața locului, a reieșit faptul că evidența declarațiilor de avere și interese este ținută în format scriptic în registrele aferente activității, în acest sens fiind

pusă în discuție de către reprezentantul Agenției Naționale de Integritate oportunitatea utilizării formatului electronic al declarațiilor de avere și interese. Cu referire la procedurile din materie, este important ca acestea să nu se limiteze la a relua texte din legislație, rostul procedurilor fiind acela de detaliere a etapelor de urmat, pornind de la textul legii, fără a adăuga la aceasta. De asemenea, procedura va trebui să aibă în vedere și interdicția reglementată de prevederile art. 25 din Legea nr. 176/2010. În acest sens s-a recomandat interlocutorilor consultarea paginii de internet a Agenției Naționale de Integritate, care conține o secțiune dedicată interdicțiilor de 3 ani.

La nivelul Primăriei Deva sunt desemnate două persoane responsabile cu situația declarațiilor de avere și de interese la nivelul instituției (separat pentru consilierii locali și funcționari publici). Aceștia oferă consultanță celor care solicită, dar și în cazul în care din analiza formularelor reiese că acestea nu au fost completate corespunzător.

Nici responsabilii și nici personalul din cadrul instituției nu au beneficiat, în perioada de referință, de programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interese. De asemenea, nu au fost diseminate la nivelul instituției chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la conflictele de interese.

Atât în chestionarul transmis, cât și în cadrul discuțiilor purtate cu ocazia vizitei de evaluare, reprezentanții Primăriei Deva au precizat faptul că nu au existat situații în să fi fost emis un avertisment de integritate de Sistemul PREVENT, gestionat de ANI, cu privire la procedurile de achiziție publică desfășurate în perioada de referință. Din discuția la fața locului a reieșit faptul că la nivelul instituției există o dispoziție de tip generic a numirii persoanelor responsabile cu completarea și actualizarea formularelor de integritate. Astfel, reprezentantul Agenției a recomandat ca această dispoziție să fie întocmită în conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (4) din Legea nr. 184/2016 privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică.

Din chestionar reiese că în cazul în care un angajat dorește să sesizeze o situație de conflict de interese, acesta se adresează responsabilului desemnat.

În cursul discuțiilor mai mulți reprezentanți din cadrul instituției au adus în discuție probleme concrete de interpretare și aplicare a dispozițiilor legii, în vederea evitării conflictului de interese. Totodată, reprezentantul Agenției Naționale de Integritate a clarificat aspecte referitoare la anonimizarea declarațiilor și a trecut în revistă noutățile legislative pentru aleșii locali.

PANTOUFLAGE (INTERDICȚIA POST ANGAJARE)

În cadrul discuțiilor purtate în cadrul temei privind „*conflictul de interese*”, a fost abordată și chestiunea *pantouflage*-ului. Astfel, s-a constatat că nu există o cunoaștere aprofundată a subiectului. Pornind și de la definiția cuprinsă în Strategia Națională Anticorupție², cele mai

² Hotărârea Guvernului nr. 583/2016 din 10 august 2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016 - 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 23 august 2016: „Pantouflage:

frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora.

Ca sediu general al materiei, interdicția post angajare se regăsește în cuprinsul prevederilor art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011 *privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora*, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 94 alin. (3) Legea nr. 161/2003 *privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției*, cu modificările și completările ulterioare, în funcție de specificitatea instituției poate fi gândită o procedură pentru aplicarea legii.

La momentul vizitei nu există un mecanism intern de monitorizare a situațiilor ce pot genera încălcări ale interdicțiilor legale cunoscute generic sub numele de *pantouflage* sau interdicția post-angajare.

TRANSPARENȚA INSTITUȚIILOR PUBLICE ȘI ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC DEȚINUTE DE ACESTEA

Ca urmare a analizei paginii de internet a Primăriei Municipiului Deva, a chestionarului de evaluare, precum și a discuțiilor care au avut loc în cadrul ședinței de evaluare, au fost constatate următoarele:

La nivelul instituției, este desemnată o persoană cu atribuții în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Legii nr. 544/2001, dar care îndeplinește și alte responsabilități în cadrul instituției. Conform chestionarului atribuțiile lor nu sunt prevăzute în *Regulamentul de organizare și funcționare* al instituției, care poate fi consultat pe pagina de internet a instituției:

<http://www.primariadeva.ro/organizarea-institutiei/regulament-de-organizare-si-functiunare>.

Trebuie menționat faptul că în rubrica dedicată ROF-ului, pe pagina de internet a instituției se regăsesc toate documentele din 2008 până în prezent. De asemenea, aceeași persoană gestionează și relația cu presa respectând termenele legale prevăzute.

Noile abordări în managementul sectorului public, împreună cu posibilitățile extinse de muncă, au schimbat relațiile serviciului public și ale sectorului privat, precum și percepția publică asupra acestor relații. Necesitatea de a menține încrederea publicului, în special în perioadele de schimbare, sporește importanța dezvoltării și menținerii sistemelor ce abordează conflictele de interese, inclusiv pe cele care apar la migrarea funcționarilor publici către sectorul privat. Cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora”.

Persoana responsabilă de aplicarea Legii nr. 544/2001 nu a beneficiat de instruire de specialitate în anul 2018, întrucât a fost numită recent pe această poziție și totodată, nu au fost achiziționate cursuri de formare profesioană.

Conform informațiilor oferite în chestionar și analizei paginii de internet toate informațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 544/2001 sunt publicate pe pagina de internet a instituției: <http://www.primariadeva.ro/buletin-informativ>. În același timp din discuție a rezultat faptul că o parte dintre acestea se regăsesc și la avizier (de ex: formularele etc.). Totuși, modul de prezentare a informațiilor nu respectă întru totul prevederile HG. nr. 478/2016, respectiv standardele Anexei 4 la HG. nr. 583/2019 (de ex: crearea unei legături între actele normative și textul propriu-zis pe portalul legislație.just.ro, rapoartele de activitate sunt în secțiunea Primăria, buletinul informativ trece în revistă documentele fără a face legătură cu acestea).

Ca metode de comunicare online a informațiilor de interes public, Primăria Deva folosește atât adresa directă de web unde în pagina de contact există un formular de contact pentru cei care doresc să lase un mesaj (<http://www.primariadeva.ro/contact>), precum și pagina de Facebook dedicată unde vizitatorii pot pune interacționa cu instituția în mediul online https://www.facebook.com/PrimariaMunicipiuluiDeva/?ref=br_rs. De asemenea, o adresa de email, anume: primar@primariadeva.ro.

Din analiza chestionarului și discuția la fața locului a reieșit faptul că, deși nu au fost semnalate situații de nerespectare a termenelor prevăzute de Legea nr. 544/2001, instituția a avut în trecut 3 reclamații administrative din cauza faptului că instituția nu a deținut o parte din informațiile solicitate. Conform *Raportului de evaluare a implementării Legii n. 544/2001 în anul 2018* (http://www.primariadeva.ro/fisiere/module_fisiere/10436/Raport-de-evaluare-a-implementarii-Legii-5442001-in-anul-2018-pdf), reclamațiile au fost respinse, iar în prezent există 3 plângeri în instanță la adresa Primăriei Deva în baza Legii nr. 544/2001 în curs de soluționare.

Instituția a adoptat 2 proceduri interne privind accesul la informațiile de interes public: PO-36-4 - privind exercitarea liberului acces la informațiile de interes public și PO-36-5 - privind activitatea de soluționare a cererilor de informații de interes public. Cele două proceduri stabilesc modul de realizare a activității, compartimentele și persoanele implicate, precum și documentele și circuitul acestora ținând cont de prevederile legislației în vigoare. Din analiza PO-36-4 a reieșit faptul că toate solicitările de informații care intră în instituție ajung prima dată la conducătorul instituției care le repartizează ulterior departamentului responsabil cu accesul la informațiile de interes public, totodată răspunsurile către solicitanți pleacă tot prin conducătorul instituției. Întrucât din analiza PO-36-5 la fața locului a reieșit faptul că termenele prevăzute sunt greșite întrucât conțineau sintagma „zile lucrătoare”, s-a recomandat revizuirea acesteia. De asemenea procedura privind activitatea de soluționare a cererilor de informații de interes public reprezintă mai degrabă o transpunere a legislației, nefiind adaptată specificului instituției. Registrele aferente activității de informare publică sunt ținute în format hârtie și sunt ținute în paralel cu registratura electronică. Rapoartele periodice de activitate ale instituției sunt publicate și în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, cu toate că acestea nu respectă modelul prevăzut în HG. nr. 478/2016.

Cu privire la *datele publice deschise (open data)*, din chestionar reiese că la nivelul instituției nu există o persoană desemnată pentru activitatea de publicare a datelor deschise și la nivelul instituției nu au fost identificate seturi de date în vederea publicării acestora pe portalul data.gov.ro. Pe pagina de internet a instituției regăsim documentele publicate în format *pdf*. needitabil.

TRANSPARENȚA ÎN PROCESUL DECIZIONAL

Discuțiile purtate în cadrul Consiliului Județean Hunedoara în cadrul temei „*Accesul la informații de interes public*” au atins și problematica *transparenței în procesul decizional* și au relevat faptul că sunt cunoscute și aplicate prevederile Legii nr. 52/2003 *privind transparența decizională în administrația publică*, republicată.

Primăria Deva are pe pagina de internet o secțiune dedicată transparenței decizionale. În cadrul acesteia sunt publicate proiectele de acte normative, hotărârile Consiliului Local, minutele, procesele verbale și ordinea de zi ale ședințelor Consiliului Local. În ceea ce privește rapoartele de activitate privind transparența decizională, din analiza paginii de internet s-a constatat faptul că acestea nu sunt publicate în secțiunea desemnată (<http://www.primariadeva.ro/rapoarte-transparenta-decizionala>), fiind prezentate în schimb datele persoanei responsabile. Ședințele de consiliu local sunt transmise în direct și pot fi consultate pe pagina de internet la: <http://primariadeva.ro/online/>. Mass-media a avut mereu acces la ședințele publice.

În ceea ce privește anunțurile referitoare la elaborarea unui act normativ promovat în procedură de transparență de către instituție, din consultarea paginii de internet a rezultat faptul că proiectele de hotărâre sunt aduse la cunoștința publicului (<http://www.cjhunedoara.ro/index.php/transparenata-decizionala>) cu respectarea termenului legal prevăzut de lege. Sunt însoțite de documente ce motivează/ justifică necesitatea elaborării (notă de fundamentare, referat de aprobare), precum și de eventuale studii de impact, fiind publicate în format *pdf* needitabil. Pentru fiecare proiect a fost stabilit un termen limită pentru primirea de propuneri, opinii, sugestii. Sunt precizate locul și modalitatea în care cei interesați pot transmite în scris propuneri, opinii, sugestii.

La nivelul instituției sunt desemnate 2 persoane responsabile cu pentru relația cu societatea civilă. Din discuțiile avute la fața locului cu reprezentanții instituției a reieșit faptul că există colaborare cu societatea civilă. Astfel, au fost organizate întâlniri publice în vederea dezbaterii proiectelor de acte normative și, pe cale de consecință, au fost redactate minute. Nu au fost situații în care se promovează proiecte de acte normative în procedură de urgență, cu aplicarea art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003, republicată. Nu au fost sesizări privind încălcarea dreptului de participare la procesul de elaborare a actelor normative. Din discuțiile purtate a rezultat faptul că interesul presei pentru proiectele de hotărâre puse în consultare este unul ridicat.

Cu privire la această temă, se ia act de faptul că sunt respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, fiind publicate, în vederea dezbaterii, hotărârile consiliului județean.

INCOMPATIBILITĂȚI

Din discuțiile purtate precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, au rezultat următoarele:

În cadrul instituției nu există persoane pentru care Agenția Națională de Integritate să fi emis rapoarte de evaluare, în perioada de referință, prin care să se constate încălcarea regimului juridic al incompatibilităților.

În ceea ce privește prevenirea încălcării regimului juridic al incompatibilităților la nivelul instituției, Primăria Deva nu are o procedură privind evitarea cazurilor de incompatibilitate care să cuprindă măsuri de identificare timpurie cu privire la incompatibilități, în vederea sesizării Agenției Naționale de Integritate. Totodată, din chestionarul transmis a rezultat faptul că nu a fost definit un canal de comunicare pentru situația în care un angajat/funcționar public dorește să sesizeze o situație de incompatibilitate, în eventualitatea în care acesta dorește să facă o sesizare ia legătura direct cu persoana responsabilă desemnată.

Personalul din cadrul instituției nu a participat, în perioada de referință, la programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților. De asemenea, în instituție nu au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor privind situațiile de incompatibilitate.

DECLARAREA CADOURILOR

Și în legătură cu această temă, din discuțiile purtate precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2019, au rezultat următoarele:

La nivelul instituției nu a fost constituită *Comisia de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției* la nivelul Primăriei Deva. Totuși în Codul de etică al instituției există o referire cu privire la acest aspect. Totodată, întrucât nu au existat bunuri de natura celor care să se încadreze în prevederile Legii nr. 251/2004 *privind bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*, la nivelul instituției nu au fost elaborate documente de evidență pentru declararea cadourilor. Potrivit reprezentanților instituției, la nivelul autorității nu au existat cazuri în care a fost primit cu prilejul unei acțiuni de protocol un bun care putea fi încadrat în declarării unor cadouri de natura celor ce fac obiectul prevederilor Legii nr. 251/2004.

În ceea ce privește gradul de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la declararea cadourilor, din răspunsurile oferite în chestionar a reieșit faptul că nu au fost diseminate chestionare de evaluare, iar gradul de cunoaștere este nu este cunoscut. Discuțiile au scos însă în evidență neclarități în legătură cu modalitatea de evaluare a unor astfel de bunuri primite cadou. Astfel, au fost aduse în discuție exemple de bună practică utilizate atât în alte instituții publice cât și, în anume cazuri, în activitatea diplomatică. Evaluatorii au atras atenția că legislația în materie datează din anul 2004 și aplicarea legii este obligatorie, inclusiv pentru Primăria Deva. Trebuie aduse la îndeplinire prevederile Legii nr. 251/2004 *privind unele măsuri*

referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitare mandatului sau a funcției, fiind fără relevanță faptul că nu au fost primite bunuri de natura celor care fac obiectul legii. În măsura în care instituția evaluată apreciază că legislația primară și secundară în materie este insuficientă, poate avea în vedere inclusiv elaborarea unei proceduri pe această temă.

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

În cadrul discuțiilor purtate, pornind de la răspunsurile oferite prin chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2019, a rezultat că la nivelul Primăriei Deva nu au existat avertizări în interes public sau cel puțin nu au existat sesizări care să fi fost calificate astfel. La nivelul instituției există o *Procedură de sistem privind avertizorii de integritate* (PS-05), care reglementează modul de protejare a funcționarilor publici și a personalului contractual din cadrul aparatului de specialitate al primarului și al serviciilor publice, instituțiilor publice și regiilor autonome de interes local care semnalează încălcări ale legii. Potrivit informațiilor furnizate de autoritatea supusă evaluării, a fost desemnată o persoană sau o structură responsabilă de primirea și soluționarea avertizărilor în interes public.

Procedura sus-menționată descrie domeniul de aplicare, documentele de referință aplicabile activității procedurate, definirea termenilor incidenți în materie, noțiunea de avertizare în interes public, principiile care guvernează protecția avertizării în interes public, faptele care pot face obiectul unei avertizări în interes public, protecția acordată avertizorilor, procedura de soluționare a avertizărilor în interes public și structurile competente, resursele necesare aplicării acestei proceduri, precum și responsabilitatea și răspunderea celor implicați în derularea activității. Astfel, în cadrul discuțiilor s-a precizat faptul că, în cazul în care un angajat dorește să sesizeze o faptă de încălcare a legii în legătură cu activitatea instituției, acesta are ca și canal de comunicare - sesizarea către șeful ierarhic al persoanei care a încălcat prevederile legale, comisia de disciplină/persoanelor desemnate sau altor organisme din cadrul autorității publice din care face parte persoana care a încălcat legea sau către conducătorul instituției. Echipa de evaluare a amintit cu ocazia discuțiilor că elaborarea de proceduri fără o analiză temeinică poate genera o serie de riscuri specifice:

- (a) supra-reglementare: se constată la nivelul întregii administrații o tendință tot mai accentuată de a elabora proceduri de lucru, fără o analiză temeinică a nevoii de reglementare. Există situații în care legislația primară sau secundară (mai ales în ipoteza în care un act normativ beneficiază de norme de aplicare) este suficientă și poate fi aplicată direct în viața instituției publice. Dimpotrivă, există și materii care sunt reglementate de o manieră generică, caz în care s-ar impune detalierea reglementării primare prin proceduri interne.
- (b) reglementare inutilă: foarte multe proceduri se limitează, din păcate, la a copia textele legale pre-existente. Deși se poate recunoaște și în acest caz un merit al procedurii de a pune laolaltă texte uneori disparate, utilitatea unei astfel de proceduri este foarte redusă, întrucât nu ajută în mod efectiv personalul căruia i se adresează. Rolul procedurilor este de a traduce, în termeni cât se poate de concreți și aplicați, o prevedere generică într-un context instituțional particular.

- (c) reglementare riscantă: prin intermediul unei proceduri nu se poate modifica sau restrânge aplicarea actelor normative de nivel superior. Procedura detaliază o prevedere legală, dar nu o înlocuiește sau modifică.

Din chestionarul completat și transmis de autoritatea publică evaluată, rezultă că la nivelul acesteia nu au fost desfășurate programe de (in)formare cu privire la procedura aplicabilă în materia protecției avertizorilor în interes public.

În legătură cu acest subiect, evaluatorii au oferit soluții de bună practică, printre acestea numărându-se și adaptarea la specificul instituției a procedurii aprobate la nivelul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. În acest sens, identificarea corectă a avertizorilor în interes public din mulțimea petițiilor, specificitatea canalelor optime de raportare și soluționare a acestora sunt foarte importante și urmează ca înaintea aprobării procedurii să fi analizată și din această perspectivă.

III. BUNE PRACTICI

- Începând cu anul 2018, Primăria municipiului Deva le oferă cetățenilor posibilitatea de a transmite sesizări și reclamații prin intermediul aplicației „Deva24”, o aplicație software de servicii electronice, având componentă de acces prin interfață web și componentă de aplicație pentru dispozitive mobile. Aplicația le permite cetățenilor cu spirit civic să transmită în timp real diverse sesizări, incidente sau reclamații către primărie. Sesizarea intră în circuitul oficial al petițiilor și primește un număr de înregistrare.
- În același timp, prin intermediul aplicației cetățenii municipiului Deva au primit și notificări cu privire la exerciții de alarmare publică, distrugeri de muniție, lucrări edilitare, sistări de apă potabilă, restricții de circulație, proiecte în consultare și hotărâri de consiliu local aprobate, precum și alte știri și evenimente care privesc comunitatea locală.
- „Deva24” conține și o hartă interactivă pe care problemele sesizate de cetățeni sunt evidențiate cu o bulină roșie, care devine de culoare verde atunci când situația semnalată de cetățeni este rezolvată sau primește un răspuns din partea serviciilor sau compartimentelor de specialitate din cadrul Primăriei Deva.
- Din 25 iulie 2018 și până în prezent, procentul de rezolvare a sesizărilor făcute de locuitorii orașului prin intermediul acestei aplicații (instrument oficial de comunicare) este de 91,18%.
- În anul 2019, Primăria Deva a demarat primul program de bugetare participativă intitulat „Tu decizi pentru Deva” - <https://deva.decide.direct/>. Prin acest proiect cetățenii municipiului au fost încurajați să identifice și să semnaleze neajunsurile comunității, ca apoi să propună rezolvări ale acestora, prin soluții sub formă de proiecte. Ca instrument de management deschis, incluziv și transparent, „Tu decizi pentru Deva” a permis participarea reală a cetățenilor la guvernarea orașului, aceștia putând decide în mod direct cum se va cheltui o sumă clar definită din bugetul de investiții. După validarea de către autoritățile locale, cetățenii municipiului au putut vota cele 25 de proiecte câștigătoare, 6 dintre acestea urmând a fi implementate de către Primăria Deva. Pentru cele respinse, pe pagina dedicată există o justificare în acest sens. În acest fel proiectul permite participarea reală a cetățenilor la guvernarea orașului.

- Pentru a veni în întâmpinarea cetățeanului există pe pagina de internet a instituției o serie de servicii online:
 - Rezultate sondaj de opinie;
 - Taxe și Impozite - Plăți online;
 - Autorizații tonaj;
 - Ghișeul.ro;
 - Programare on-line transcriere acte de stare civilă;
 - WIFI4EU, în scopul promovării accesului gratuit la WI-FI în spațiile publice din Municipiul Deva, pentru toți cetățenii.
- La nivelul primăriei municipiului Deva a fost inaugurat în anul 2018 un mall de servicii pentru cetățeni, care le oferă acestora posibilitatea să-și achite obligațiile către bugetul local, amenzile, taxele și impozitele, dar să și plătească diverse facturi, de la cele pentru energie, până la bilete de tren sau avion. Noul spațiu are ghișee deschise și locuri pentru completat documentațiile. De asemenea, există un birou special unde se asigură consultanță în întocmirea declarațiilor ce trebuie depuse de către contribuabili.
- Deva Business - o platformă destinată pentru persoane fizice sau juridice ce dețin spații de birouri, spații comerciale, spații/hale de producție sau terenuri pentru investiții/agricultură pe raza Municipiul Deva sau a localităților aparținătoare și doresc să le promoveze. Serviciul este GRATUIT, on-line, în scopul promovării potențialului economic și investițional, privat și public, al municipiului DEVA, precum și acela de a sprijini mediului de afaceri local în vederea stabilirii de noi contacte pentru business.
- În perioada 04.07.2018 - 04.07.2019, Municipiul Deva a implementat proiectul „Măsuri pentru prevenirea corupției în administrația publică locală a Municipiului Deva din Județul Hunedoara”, cod SMIS 118193/ cod SIPOCA 424, finanțat prin Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, Cod apel: POCA/125/2/2/Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice - CP1/2017 - Sprijinirea măsurilor referitoare la prevenirea corupției la nivelul autorităților și instituțiilor publice locale din regiunile mai puțin dezvoltate. Obiectivul general al proiectului a fost creșterea transparenței actului administrativ în România, prin implementarea de mecanisme și măsuri de prevenire a fenomenului de corupție, precum și pregătirea personalului din instituțiile publice în acest sens. Printre rezultatele proiectului, se numără: o procedură internă anticorupție; un ghid de bune practici privind transparența în administrația publică locală; o campanie de conștientizare și 1 workshop; respectiv 29 funcționari și 1 ales local formați.

IV. RECOMANDĂRI

CONFLICTELE DE INTERESE

1. Actualizarea și completarea *Codului de etică* prin introducerea unor prevederi referitoare la pantouflage, conflicte de interese și incompatibilități;
2. Actualizarea procedurii operaționale privind prevenirea conflictului de interese, precum și modalitățile de gestionare în situația apariției unei astfel de situații adaptată specificului instituției și includerea în cadrul acesteia a unor dispoziții privind interdicția post-angajare (pantouflage), inclusiv din perspectiva art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011;

3. În ceea ce privește consultanța oferită la momentul completării formularelor de avere și interese să se analizeze oportunitatea centralizării întrebărilor cel mai des întâlnite în vederea evidențierii temelor de interes în acest domeniu;
4. Întocmirea dispoziției de numire a persoanelor responsabile cu completarea și actualizarea formularelor de integritate în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (4) din Legea nr. 184/2016 privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică;
5. Emiterea unui act administrativ în conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (4) din Legea nr. 184/2016 privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică.
6. Se recomandă instituirea unui mecanism privind identificarea tuturor persoanelor din cadrul instituției care au obligația depunerii declarațiilor de avere și de interese în cazul numirilor/încetărilor în/din exercitarea funcției publice, a posibilelor conflicte de interese în cazul comisiilor de concurs a depășirii termenelor, transmiterea documentelor către Agenția Națională de Integritate, etc. Totodată, precizăm faptul că o astfel de evidență (se recomandă un format electronic, într-un program de calcul tabelar (de exemplu Excel) sau într-un alt format - care să cuprindă funcția, compartimentul, data angajării,/ încetării etc.) are, totodată, rolul de a facilita activitatea persoanei responsabile cu implementarea prevederilor Legii nr. 176/2010 și poate fi utilă pentru desfășurarea activității întregii instituții. Se poate avea în vedere, ca exemplu de bună practică, corelarea programelor informatice de la structura de resurse umane cu prevederile specifice din legislația declarațiilor de avere și de interese.

TRANSPARENȚA INSTITUȚIILOR PUBLICE ȘI ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC DEȚINUTE DE ACESTEA

1. Actualizarea permanentă a listei de acte normative publicate pe pagina de internet a instituției și cu alte reglementări (legislația privind avertizorii de integritate, privind declararea cadourilor, declararea de aderare la SNA 2016-2020 etc.) și conexarea lor cu textele legii pe portalul www.legislatie.just.ro (conform prevederilor HG nr. 478/2016, respectiv standardelor Anexei 4 la HG nr. 583/2016);
2. Aplicarea prevederilor art. 197 alin. (5) din Codul Administrativ referitoare la comunicarea și aducerea la cunoștință a actelor administrative, respectiv crearea unei secțiuni distincte în prima pagină a meniului paginii de internet numită **Monitorul Oficial Local** și publicarea informațiilor conform procedurii prevăzute în Anexa nr. 1 a actului normativ;
3. Asigurarea participării la activitățile de instruire profesională a persoanei responsabile de aplicarea Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare, a persoanei responsabile cu publicarea datelor în format deschis, respectiv a persoanei responsabile de aplicarea Legii nr. 52/2003, republicată;
4. Actualizarea procedurii existente printr-o mai bună exemplificare a circuitului documentelor în instituție și a persoanelor implicate, implicit prin definirea specifică a responsabilităților acestora în procesul de informare publică;

5. Elaborarea și actualizarea permanentă, pe pagina de internet a instituției, a unei liste de întrebări și răspunsuri frecvente, pe teme de larg interes public conform prevederilor art. 8 alin. (1¹) din HG nr. 123/2002, cu modificările și completările ulterioare;
6. Menținerea în paralel a unei versiuni electronice editabile a registrelor aferente Legii nr. 544/2001 și conexasă acestora cu registratura electronică, iar în cazul în care este posibil, contruirea în cadrul site-ului a unei secțiuni în vederea verificării stadiului solicitărilor;
7. Se recomandă desemnarea unui responsabil pentru date deschise, crearea userului pe portalul data.gov.ro și analizarea informațiilor relevante pentru obiectul de activitate al instituției în vederea urcării acestora pe portalul data.gov.ro, astfel încât să fie utilizate în mod liber, reutilizate și redistribuite de către persoane interesate. Totodată se recomandă și actualizarea și creșterea numărului de documente publicate în formate editabile Word și Excel pe site-ul instituției;
8. Completarea și actualizarea sub-secțiunii dedicate transparenței decizionale cu rapoartele de activitate anuale privind activitatea dedicată transparenței decizionale, inclusiv din perspectiva standardelor stabilite de Anexa nr. 4 a Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020.

INCOMPATIBILITĂȚI

1. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților și diseminarea unor chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajați a normelor privind situațiile de incompatibilitate;
2. Procedură de diseminare la nivelul instituției de chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere a prevederilor legale care reglementează regimul juridic al incompatibilităților, în contextul numeroaselor modificări legislative survenite în ultima perioadă în acest domeniu și, în special, în cazul aleșilor locali;
3. Elaborarea unei proceduri pentru evitarea și gestionarea, în cazul apariției, a unor situații de încălcare a regimului incompatibilităților.

DECLARAREA CADOURILOR

1. Constituirea *Comisiei de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției* la nivelul Primăriei Deva și publicarea pe pagina de internet a instituției a registrului bunurilor chiar dacă nu au fost primite bunuri de natura celor care fac obiectul legii;
2. În cazul în care instituția consideră că aplicarea directă a actualului cadru normativ, primar și secundar, prin acte/ ordine interne nu este suficientă, se recomandă elaborarea unei proceduri în domeniul declarării bunurilor primite cu titlu gratuit, cu prilejul unor acțiuni de protocol, în exercitarea mandatului sau a funcției și difuzarea acesteia tuturor instituțiilor aflate în subordine sau în coordonare. Procedura va trebui să detalieze modalitatea de declarare a cadourilor, persoana de contact din cadrul instituției în materia declarării cadourilor, opțiunile pe care declarantul le are cu privire la respectivele bunuri, modalitatea de preluare a bunurilor în gestiunea instituției și destinația acestora;
3. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de informare privind legislația în domeniul declarării bunurilor primite cu titlu gratuit, cu prilejul unor acțiuni de protocol, în exercitarea mandatului sau a funcției, pentru toate persoanele cărora le sunt aplicabile prevederile

legislației în domeniu, pentru conștientizarea personalului cu privire la înțelesul noțiunii de bunuri declarabile în sensul Legii nr. 251/2004, acesta nefiind limitat la darurile manuale primite cu ocazia întâlnirilor bilaterale cu delegații, române sau străine, ci incluzând și materialele promoționale primite de angajații instituției cu ocazia participării la diverse reuniuni, în măsura în care acestea îndeplinesc condițiile legale de declarare;

4. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și procedurii interne în materie, eventual prin aplicarea unor chestionare de evaluare și adoptare a unor măsuri de îmbunătățire a gradului de cunoaștere, dacă sunt necesare.

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

1. Revizuirea procedurii existente privind protecția avertizorului de integritate la nivelul Primăriei Deva, care să fie aplicată realității instituției, prin specificarea canalelor de comunicare, a personalului implicat, a resurselor, crearea registrului, definirea procesului efectiv etc.;
2. Organizarea și efectuarea unei sesiuni de informare cu angajații instituției privind legislația în domeniul protecției avertizorului în interes public, precum și cu referire la prevederile procedurii interne în domeniu, cu întreg personalul instituției;
3. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și adoptarea unor măsuri de îmbunătățire a gradului de cunoaștere, dacă sunt necesare.

ALTELE

1. Implementarea Metodologiei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție pentru autoritățile administrației publice locale, instrument de lucru disponibil pe site-ul Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației la secțiunea Integritate și bună guvernare (<http://mdrap.ro/sna-2016-2020>);
2. Actualizarea și completarea periodică a Codului de etică și a Regulamentului Intern conform noilor reglementări legislative în domeniu și raportat la realitatea cadrului organizațional.